

VADOVĖLIO VERTINIMO IŠVADOS / RECENZIJĄ

Pavadinimas: Pilietis per 31 valandą

Autorė: Marija Vyšniauskaitė

Ugdymo sritis / dalykas: Pilietinis ugdymas

Klasė: 9-10

Vadovėlio tikslas – kvieisti mokinius analizuoti visuomenės problemas pilietiškumo, etikos, ekonomikos aspektais. Vadovėlio medžiaga suderinta su istorijos, geografijos, etikos ir gyvenimo įgūdžių Bendrosiomis ugdymo programomis.

Neabejotinas vadovėlio privalumas - platus pilietiškumo suvokimas, t.y., temos apima tiek socialinę, tiek asmeninę tematiką (pvz., „Asmenybės tapsmas“). Patrauklu ir prasminga tai, jog vadovėlio temos yra itin aktualios tiek pačiam mokiniui, tiek visuomenei. Žvelgti į problemas iš įvairialypės perspektyvos yra neabejotinas vadovėlio plusas.

Vadovėlio tekstų kalba aiški ir logiška, pateikiama medžiaga atrinkta tinkamai ir tikslingai, padeda nuosekliai plėtoti pasirinktą vadovėlio turinį bei problematiką. Tiek turinio dalys, tiek pamokose pateikiama problematika turi aiškią loginę seką, užduotys skatina naują mokomąją medžiagą sieti su anksčiau įgytomis mokinių žiniomis ir gebėjimais. Nuoseklumą bei sklandumą padeda išlaikyti ir tai, jog kiekviena vadovėlyje pateikiama pamoka turi beveik identišką struktūrą. Kiekvienos pamokos pabaigoje mokiniams suteikiama galimybė įsivertinti. Pamokose analizuojamos itin aktualios, praktinės ir gyvenimiškos problemos. Vadovėlyje skatinama ne tik diskutuoti, ir teoriškai aptarti, kaip reikėtų ar galima būti pilietiškais, bet ir pateikiama konkrečių pavyzdžių ir veiklų, į kurias gali įsitraukti mokiniai (pavyzdžiui, „Savanorystė“). Siekiama mokinius įgalinti veikti, o ne tik sužinoti.

Vadovėlyje atsispindi pagarbus požiūris į mokinius. Nors jie nėra pilnamečiai, vadovėlyje į juos kreipiamasi kaip į intelektualias, brandžias asmenybes, jau dabar (o ne kada nors, „kai užaugs“) galinčias daryti realų poveikį šiuolaikiniame pasaulyje. Vadovėlyje pateikiami įvairūs ugdymo metodai, užduotys skatina mokinius pamokoje kritiškai mąstyti, pateikti savo vertinimus ir požiūrį, spręsti problemas, diskutuoti, kūrybiškai dirbti. Pagirtina, kad didelis dėmesys skiriamas darbui grupėse, t.y., mokymuisi bendradarbiauti, ieškoti kompromiso, bendrai, išnaudojant visų potencialą ir galimybes ieškoti išeičių ir sprendimų.

Parinkta tinkama medžiagos vizualizacija, tekstinė ir vaizdinė bei video medžiaga įdomi, skatina norą pažinti ir mokytis. Vadovėlio patrauklumą didina ir tai, kad remiamasi tik šiuolaikiniais įvairių sričių teoretikais.

Keletas pastabų/siūlymų:

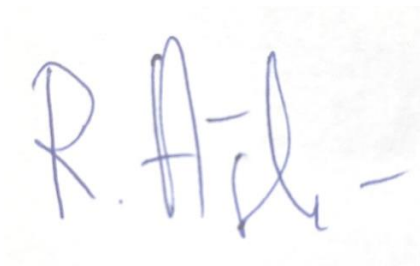
- Pamokose pateikiamos problemos turėtų neišvengiamai iššaukti tam tikrus jausmus, emocinę reakciją (pavyzdžiui, temos „Skurdas“, „Ar egzistuoja žemė nr.2?“ ir kt). Tačiau pokalbiams apie jausmus (ar suvokimo, jog jausmai taip pat lemia mūsų (apsi)sprendimus, ugdymo) yra tik keletose vadovėlio vietų – „Įvardyti jausmus, kuriuos kelia technologinis tobulėjimas (temoje „Robotas irgi žmogus“), „Analizuoti ryšį tarp laimės ir darbo, geros savijautos ir pinigų“ (temoje „Asmenybės tapsmas“). Puiku, jog vadovėlio medžiaga siejama su gyvenimo įgūdžių Bendrosiomis ugdymo programomis, kuriose kalbama apie jausmus. Tačiau norėtūsi daugiau konkrečių pratimų ar kvietimo pokalbiui pačiame vadovėlyje.

- Pamokos pabaigoje mokiniams siūloma įsivertinti, tačiau tik kognityviniu aspektu – „žinoti, suprasti, pateikti pavyzdžių“. Be to, siūlomos veiklos ugdo ir mokinių įgūdžius – bendradarbiavimo, planavimo ir t.t.. Mano manymu, įsivertinime galima buvo daugiau dėmesio skirti ne tik žinių, bet ir įgūdžių bei jausmų/emocijų aspektams.

IŠVADA - Nepaisant pateiktų pastabų ir siūlymų, vadovėlis „Pilietiškumas per 31 valandą“ pilnai atitinka pagrindinius reikalavimus, nurodytus Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių turinio vertinimo tvarkos aprašo 6 punkte.

Recenzento vardas ir pavardė: Rasa Aškinytė

Parašas

Data 2024.05.15